

List ljudstvu v pouk in zabavo.

[illegible]

Slovenci širite naše listef

tu igrajo ulogo veroizpovedi in stanovski interesi kako se bo v stranke novačilo. Toda na različne veroizpovedi bodo šle v različne stranke, ampak delilo se bo med tistimi, ki svojo vero, kakoršno že koli, očitno izpovedo in med onimi, ki jim ni mar za veroizpoved. Stanovski interesi že nekoliko vplivajo na sestavo strank. Toda naš kmetijski volilec in volilka in krščanski delavec volilec in volilka se bodo našli v taboru velike krščanske socialne misli Krekove, njih izvoljeni zastopniki pa v istem klubu. Da bodo naše vrste neštevilne in nepremagljive, drži se kmet in kmetiški delavec svoje Kmečke Zveze, delavci drugih strok pa Jugoslovanske Strokovne Zveze. Države krepek razvoj je odvisen od naše moči. Ker smo potrebni smo tudi pogumni!

Resolucije iz kmetijskega tabora v Petrovčah.

1. Da se reši v Jugoslaviji kmeta, popolnega gospodarskega poloma, je najnujnejša ureditev valute. Naloži naj se 80% do 100% davek na vse v vojni pridobljeno premoženje, da se vrednost krone vzdigne in se tako postavi naše narodno gospodarstvo zopet na zdrav temelj. Vse druge tozadevne odredbe vlade smatrajo zborovalci za postranske in brezpomembne.

2. Olajša naj se kmetom davčno breme na najnižjo mero. Po dolgotrajni vojski so kmetijsko gospodarstvo popolnoma izmzgana, tako da kmetu ne doprinašajo nobenih čistih dohodkov, nasprotno zahtevajo vedno nove investicije. Denar se naj išče, kjer se dejansko nahaja pri vojnih dobičkarjih, verižnikih, trgovcih itd.

3. Celi kmetijski stan je po vojski prizadet, prav posebno pa kmetje Savinjske doline. Hmelj, ki je bil edini njihov dohodek, so morali v veliki meri opustiti, da so si pridelali živež, živine tudi ne prodali, nasprotno se kupovati jo morajo, ker jim je stara avstrijska vlada vso rekvirirala, — zato zahtevajo Savinjski kmetje z ozirom na ta dejstva, da jim vlada še bolj omili davke ko drugim kmetom, ki prebivajo v vinorejskih krajih.

4. Ker je po vojski vsa javna morala in smisel za socialno pravičnost, posebno pri trgovcih, tovarnarjih in kupčevalcih izginila, zahtevajo kmetje kot edini izhod iz neznosnih, oduševskih in krivičnih razmer, uradno določitev cen vsem tistim izdelkom, ki jih ljudstvo nujno rabi, kakor obleki, kmetijskim strojem, orodju, itd.

5. Ker tvori kmetijski stan nad 80% vsega prebivalstva Jugoslavije, zahteva garancije za svoj prosti razvoj. Država naj ne določuje cen kmetovim izdelkom, ki so z ozirom na cene tovarniških in obrtniških izdelkov itak malenkostne. Zato ugovarjajo proti določitvi tržnih cen po mestnih magistratih. Država naj na vse mogoče načine pospešuje produktivno moč našega kmetijstva z melioracijami, z prostim izvozom naših kmetijskih izdelkov, posebno hmelja.

6. Ker obeta biti živinoreja najvažnejši činitelj v jugoslovanskem narodnem gospodarstvu, se pozivlja država, da čimprej izvede kolikor mogoče ceno državno zavarovanje živine, da z dobrimi plemeni povzdiguje živinorejo na najvišjo stopnjo.

7. V političnem oziru pozivljajo zborovalci kmetijskega tabora vse slovenske, hrvatske in srbske kmete, da se čimprej organizirajo v jugoslovanski kmetijski zvezi, ki temelji na krščanskih načelih. Vsako cepljenje v več strank ovira znaten nastop kmetijskega stanu. Izigravanje kmeta proti kmetu je samo pustolovska igra gotovih meščansko-kapitalističnih krogov, ki imajo interes na tem, da je kmet ne edin in slab. Zato obsojajo ustanovitev nove „Samostojne kmetijske stranke“.

8. Da se zadosti potrebam kmetijskega delavstva, se naj takoj izvede zavarovanje za starost in onemoglost kmetijskih delavcev.

9. Kmetje ne pripoznajo sedanjemu narodnemu predstavništvu nobene postavljajalne oblasti, ker ni od ljudstva izvoljeno. Edina njegova naloga bo, da takoj volitve razpiše in se umakne. Kmetom bodo samo tisti postave delali, ki si jih bodo sami izvolili. Advokatskih preprirov in kriz pri vladi mora biti konec.

10. Slednjič izjavljajo vsi kmetje, da hočejo, da se razvija vsa zakonodaja slej ko prej v okviru krščanskih svetovnih načel. Zahtevajo versko vzgojo otrok, neločljivost zakona, prostost cerkve. So proti vsakemu skrunjanju verskega poudarka bodisi na ljudski, srednji ali visoki šoli. Slovenci in sploh Jugoslovani je krščanstvo rešilo v boju za obstanek proti Nemcu, Madžaru in Turku, zato naj služi tudi od slej še naprej za podlago vsega javnega življenja v svobodni Jugoslaviji.

Politični pregled.

V prvi seji Narodnega predstavništva v Beogradu dne 23. t. m. je novi ministrski prevsednik Davidovič podal program nove demokratsko-socialistične vlade zbranim poslancem v oceno in rešitev. Program obsega nakratko te-le točke: 1. Zunanja politika. Z narodi, ki bodo po sklepu miru naši sosede, hoče vlada ustvariti odnose zaupanja ter dobrega sosedstva. S Čehoslovaško in Poljsko skleniti prijateljstvo, z Grško in Rumunijo pa se zblížati, da bo mir na Balkanu. 2. Notranje zadeve. Vlada si bo prizadevala obdržati značaj osredotočenja vseh strank in skupin v predstavništvu. 3. Ustavotvorna skupščina. Vlada bo kmalu predložila poslancem načrt volilnega zakona. Pred vsem se bodo izvedle na podlagi novega volilnega reda občinske volitve. 4. Za vzdrževanja reda in miru v državi bo napela vlada vse sile in moči. 5. Valutno vprašanje. Pred vsem se bodo potegnile iz prometa avstrijske krone ter se za menjale z novimi bankovci emisijske banke. Na kak način se bo zgodila ta izmenjava, o tem se bode še razpravljalo in sklepalo. Zabil je se bo tudi dotok avstrijskih bankovcev iz inozemstva v našo državo. 6. Agrarno vprašanje se bo rešilo po zakonu, kakor se je sklenil s soglasjem vseh političnih skupin v predstavništvu. 7. Delovalo se bo na obnovitev produkcije, rešilo draginsko vprašanje, odpravila cen-zura, demobilizirala vojska, razpravljalo se bo o invalidih in o vojnih dobičkarjih, ki se bodo obdačili. 8. Delovalo se bo za povzdigo prometa. 9. Rešiti se mora nemudoma tudi uradniško vprašanje. 10. V socialni oskrbi se bo nova demokratsko-socialistična vlada potegovala za upeljavo osemurnega delavnika. 11. Narod se mora do zime preskrbeti s soljo in petrolejem. — Ves ta navedeni program je važen in njegova rešitev prepotrebna, samo če ga bode ta vlada res tudi izpeljala. V parlamentarnih krogih se veliko govori o skorajšnjem padcu te vlade, ki ima večine samo 10—12 glasov z ministri vred. Naš Jugoslovanski klub sicer ni stopil še na stran opozicije, ampak stopal bo samostojno pot državo osrečujočega dela, kakor je razvidno iz od kluba narodu objavljenega oklica, ki je podpisan od vseh naših poslancev in oznanja boj proti korupciji na celi črti, osobito na vodilnih mestih, da se upostavi krepka država in doseže sreča naroda.

Med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo se vršijo trgovinska pogajanja. Nemški Avstriji se dovoli iz naše države izvoz živil za dobro tujo valuto. V zameno za to blago dobi Jugoslavija iz Nemške Avstrije industrijske in gospodarske potrebščine. V tej medsebojni dogovorni komisiji bo od naše strani 5 članov, od nasprotne 3. Po Nemčiji se nabirajo vojaki za Kolčakovo armado v Rusiji. Zveza med rusko monarhijo, nemškim in angleškim vojaštvom je razvidna. Habsburžan nadvojvoda Jožef je odstopil kot vrhovni vladar Ogrske. Z njim je padlo tudi ogrsko Friedrichovo ministrstvo, upostavila se bo zopet nova madžarska vlada. Italijani bodo odpoklicali povečini svoje čete iz Reke, italijansko vojaštvo se bode nadomestilo z zavezniškimi četami, poveljstvo nad Reko bo prevzel angleški častnik. Angleška vlada je dovolila kredit 650 milijonov frankov za preskrbo in popravilo gotovih delov vzhodne Evrope. S tem se bo olajšal dovoz v Srbijo. Rumuni zahtevajo celo Dobručo za-se. Nastali so tudi resni spori med Jugoslavijo in Rumunijo radi Banata. Jugoslavija bo branila posest Banata tudi z oboroženo silo, če bi Rumunija ne odjenjala in grozila s silo.

Gornja Savinjska dolina!

Veliki kmečki tabor se vrši v nedeljo, dne 31. avgusta, popoldne ob treh pri Sv. Frančišku v gostilni pri Martinovcu. Zajedno bomo obhajali obletnico shoda, ki se je vršil za Jugoslavijo pod senco žandarskih bajonetov. Med drugimi govorniki govoril bo tudi dr. Verstovšek.

Gospodarske novice.

Slovenskim absolventom kmetijskih šol! Društvo absolventov kranjskih kmetijskih šol je svoje vsled vojne ovirano delovanje zopet oživilo. Z združitvijo jugoslovanskih pokrajin v eno državo, je to društvo razširilo svoj delokrog na celo Slovenijo. Do sedaj se je vršilo več rednih sestankov. Glasom premenjenih pravil je društvo prenovljeno za vse Slovenske absolvente kmetijskih šol in želeli je, da isti čimprej pristopijo k našemu društvu. Razširjenemu delokrogu primerno se ima razširiti tudi društveni odbor, v katerem bi bili zastopani tudi izven-

kranjski slovenski absolventi kmetijskih šol. Pozivljamo vse tovariše-absolvente, da se v lastnem interesu zanimajo za društvo in nemudoma prigrasijo svoj vstop. Članarina stane 12 K letno in naj se pošilja blagajniku društva, tovarišu Rado Medicu, Dunajska cesta št. 50 Ljubljana, kjer se dobivajo tudi brezplačni izvodi društvenih pravil. Društvo je nepolitično, ter se briga samo za stanovske in strokovne koristi svojih članov ter za povzdigo kmetijstva.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je postalo popraševanje po hmelju nekoliko bolj živahno in tudi cene so poskočile za 80—150 K za 50 kilogramov, gibale so se med 850—820 K. Po tujem hmelju ni bilo nobenega popraševanja.

Otava je po dolinah voda močno poblatila. V Pesniški dolini je ponekod otava tako blatna, da ne bo za živinsko krmo, ampak k večjemu še za steljo. Kjer otava ni močno blatna je najbolje, da se predno je popolnoma posušena na travniku omlati z navadnimi cepci. Blatno otavo krmiti živini, pa se pravi, ji dajati strup.

Živinski sejmi v Mariboru, se vrše od 9. septembra t. l. dalje, vsak drugi in četrti tork v mesecu. Na iste je dovoljeno prignati vsakovrstno rogato žival in konje. Na sejski dan se pod nobenim pogojem ne bodo izdajali živinski potni listi in bo prigon goveje živine ali prašičev na sejskišče brez potnega lista kaznovan. Svinjski sejmi se vršijo odslej vsak petek in ne v soboto, kakor je bilo dosedaj običajno. Izdaja živinskih potnih listov za Maribor za sejske dneve se vrši na predan sejma med 11. in 12. uro v mestni klavnici po uradnem živinozdravniku.

Občine, ki so zopet otvorile živinske sejme, naj to naznanijo našemu uredništvu, da sestavimo pregled, kje se vršijo sejmi.

Za živino niso določene najvišje cene. Če vam kak mesar ali mešetar hoče natveziti, da imamo uradno določene cene, povejte mu, da laže. Hvala Bogu, da so časi, ko so meščani narekovali kmetiskim pridelkam cene, minuli. Kakor tovarnar določa sam ceno svojim izdelkom, tako ima tudi kmet sveto pravico, da sam določa ceno svoji živini.

Cena živini je ta teden zopet nekoliko padla. Slov. Kmečka Zveza poziva kmete, da živine ne prodajajo mešetarjem in prekupcem, živine splošno primanjkuje. Ko bodo enkrat odprte meje, bo cena živini šla skokoma kvišku. Ne prodajajte telet, da si tako vzgojimo čim več živine.

Zahteva slovenskih kovačev. Slovenski kovač nam piše: Dobrih kovačev na deželi je vedno manj. Posebno takih, ki bi se spoznali na pokovanje konj silno primanjkuje. Nadalje potrebujemo tudi kovače, ki bi umeli popravljati kmetijske stroje. Radi tega zahtevamo, da se čimprej ustanovi v Mariboru podkovska šola. Na tej šoli bi se naj naš kovaški naraščaj podučevalo tudi o popravljanju in sestavi kmetijskih strojev. — Opomba uredništva: Naj bi se naše kmetijske podružnice zavzele za to zadevo.

Carina. Nova vlada je sklenila, da bo uvoz raznovrstnih strojev iz inozemstva v našo državo prost carine ter da bo carina še za razne druge ljudske potrebščine zelo znižana, tako n. pr. za gotove živila, krmila itd.

Cene kožam, žitu, skorji in čreslovin so ostale neizpremenjene.

Obilo sladkorja. Stanje sladkorne pese na Češkem je ugodno. Ako bo premog pravočasno na razpolago, se mora računati s 6³/₄ milijonov metrskih stotov rafiniranega sladkorja, od katerega pride v poštev dve tretjini za izvoz.

Tedenske novice.

Skof dr. Jeglič v Rimu. Papež je sprejel ljubljanskega škofa dr. Jegliča in je imel z njim pogovor o konkordatu ali nagođbi, ki bo sklenjena med Jugoslavijo in sveto stolico.

Č. g. Ivan Čagran umirovljeni župnik Špitalski je 23. t. m. umrl v vojniški hiralnici. Dolgo let je bolehal, dokler ga ni španska rešila zemeljskih muk, katerih je pač veliko moral prestat. Spremljalo ga je na zadnji poti osem duhovnikov. Svoj čas je bil spreten žurnalista in „Süddeutsche Post“ je marsikatero imenitno članke prinesla iz njegovega spretne peresa. Govoril je veliko jezikov in je tudi bil spreten zdravnik. Naj mu bo na onem svetu podeljen mir, katerega tukaj ni našel.

Duhovne vaje za žene. Pri Sv. Jožefu nad Celjem bodo duhovne vaje za žene. Začetek v ponedeljek 1. sept. zvečer ob 6. Sklep: 5. sept. v petek zjutraj.